

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Hospodaření profesní organizace

Jaroslav Pleger

**Bakalářská práce
2016**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jaroslav Pleger**
Osobní číslo: **E12247**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Manažerská etika**
Název tématu: **Hospodaření profesní organizace (na příkladu Jednoty českých matematiků a fyziků)**
Zadávací katedra: **Ústav matematiky a kvantitativních metod**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce: Práce se bude zabývat činností a hospodařením Jednoty českých matematiků a fyziků (JČMF) v podmínkách současné právní úpravy. Bude popsána organizační struktura JČMF, její aktivity a způsoby jejich financování.

Osnova:

- Význam, poslání a historie JČMF.
- Organizační struktura JČMF.
- Hlavní aktivity JČMF.
- Hospodaření a financování organizace.
- Změny vyplývající s přijetím nového občanského zákoníku.

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

Almanach ke 150. výročí založení JČMF
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví,
daně. Olomouc: ANAG, 1999-, sv. Účetnictví, daně. ISBN 978-80-7263-825-3
Nový Občanský zákoník: Zákon č. 89/2012 Sb.
Sjezdový sborník 2010 JČMF
Sjezdový sborník 2014 JČMF

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Libor Koudela, Ph.D.**
Ústav matematiky a kvantitativních metod

Datum zadání bakalářské práce: **30. září 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2015**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 04. 2016

Jaroslav Pleger

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce Mgr. Liboru Koudelovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, poskytnuté materiály a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval Jednotě českých matematiků a fyziků a zejména jejímu pokladníkovi doc. Severinu Poštovi za poskytnutí důležitých informací ke zpracování této práce. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině, která mně umožnila studovat na vysoké škole a podporovala mě ve studiu.

ANOTACE

Tato práce se zabývá hospodařením profesní organizace. V první části práce bude základní rozdělení národního hospodářství a jeho charakteristika. Další část pojednává o financování neziskových organizací v neziskovém soukromém sektoru. Navazující kapitola se zabývá analýzou hospodaření a financování konkrétní neziskové organizace.

KLÍČOVÁ SLOVA

Nestátní neziskový sektor, Jednota českých matematiků a fyziků, zdroje financování, hospodaření

TITLE

Financial management of a professional association

ANNOTATION

This bachelor thesis describes the economy of professional association. First chapter contains basic division and characteristic of national economy. Furthermore, funding of non-governmental organizations are described. Economy and funding of specific non-profit organization is analyzed in the empirical part of the thesis.

KEYWORDS

Non-profit sector, Union of Czech Mathematicians and Physicists, funding, management

OBSAH

ÚVOD	11
1 SEKTOROVÉ ČLENĚNÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	12
1.1 ČLENĚNÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU	13
1.2 HISTORIE NEZISKOVÉHO SEKTORU V ČESKÝCH ZEMÍCH	13
1.3 POSLÁNÍ A FUNKCE NEZISKOVÉHO SOUKROMÉHO SEKTORU	14
1.4 NEZISKOVÝ SOUKROMÝ SEKTOR	16
2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	18
2.1 ZÁKLADNÍ TYPY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	19
2.2 DALŠÍ ČLENĚNÍ NESTÁTNÍHO NEZISKOVÉHO SEKTORU	19
2.3 POTŘEBA VZNIKU NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	20
2.4 OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PODLE NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU	20
2.4.1 <i>Občanské sdružení</i>	21
2.4.2 <i>Registrace občanského sdružení</i>	22
2.5 MAJETEK A ZDROJE NEZISKOVÉ ORGANIZACE	23
2.5.1 <i>Majetek</i>	23
3 FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	24
3.1 VEŘEJNÉ FINANCOVÁNÍ	24
3.2 FINANCOVÁNÍ Z NEVEŘEJNÝCH ZDROJŮ	24
3.2.1 <i>Individuální dárcovství</i>	25
3.2.2 <i>Firemní dárcovství</i>	25
3.3 OSTATNÍ ZPŮSOBY ZÍSKÁVÁNÍ PROSTŘEDKŮ	26
3.3.1 <i>Veřejné sbírky</i>	26
3.3.2 <i>Příjmy dosažené z loterií a her</i>	26
3.3.3 <i>Sponzoring</i>	26
3.4 SAMOFINANCOVÁNÍ	27
3.5 FUNDRAISING	28
3.5.1 <i>Zásady fundraisingu</i>	29
4 VÝZNAM, POSLÁNÍ A HISTORIE JČMF	30
4.1 VÝZNAM, POSLÁNÍ	30
4.2 HISTORIE	31
4.2.1 <i>Důležitá data z historie JČMF</i>	31
4.2.2 <i>150. výročí založení organizace</i>	34
5 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	35
5.1 SEKCE	36
5.2 POBOČKY	36
5.3 ODBORNÉ KOMISE	36
5.4 SOUTĚŽE	37
5.5 ČASOPISY	37
5.6 ČLENSKÁ ZÁKLADNA JČMF	37
6 HLAVNÍ AKTIVITY JČMF	40
6.1 ČINNOST SEKCI	40
6.1.1 <i>Česká matematická společnost</i>	40
6.1.2 <i>Česká fyzikální společnost</i>	41
6.1.3 <i>Společnost učitelů matematiky</i>	42
6.1.4 <i>Fyzikální pedagogická společnost</i>	43
6.2 ČINNOST POBOČEK	44
6.2.1 <i>Pobočka v Praze</i>	44
6.2.2 <i>Pobočka v Pardubicích</i>	45
7 ÚPRAVY STANOV VYPLÝVAJÍCÍ S PŘIJETÍ NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU	47
8 HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ JČMF	49
8.1 INDIVIDUÁLNÍ A KOLEKTIVNÍ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY	51

8.2	SPOLUPRÁCE ČEZ-JČMF	52
ZÁVĚR	53
POUŽITÁ LITERATURA	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní typy neziskových organizací	19
Tabulka 2: Přehled příjmů a výdajů JČMF v letech 2010 až 2013	49
Tabulka 3: Členské příspěvky od roku 2008 do 2014	50

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Rozdělení národního hospodářství.....	12
Obrázek 2: Funkce soukromého neziskového sektoru	15
Obrázek 3: Organizační struktura JČMF	35
Obrázek 4: Histogram popisující počet členů JČMF podle věku	39

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

AV ČR	Akademie věd České republiky
Cermat	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
ČEZ	České energetické závody
ČFS	Česká fyzikální společnost
ČMS	Česká matematická společnost
ČR	Česká republika
ČSAV	Československá akademie věd
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické
dtto	Různé, stejné, o řádek výše
EMS	Evropská matematická společnost
EPS	Evropská fyzikální společnost
FPS	Fyzikální pedagogická společnost
JČMF	Jednota českých matematiků a fyziků
MFF	Matematicko-fyzikální fakulta
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	Nestátní nezisková organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
OPS	Obecně prospěšná společnost
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PMFA	Pokroky matematiky, fyziky a astronomie
Sb.	Sbírka zákonů
SOŠ	Střední odborná škola
SPN	Pedagogické nakladatelství
SUMA	Společnost učitelů matematiky
SVOČ	Soutěž ve studentské vědecké a odborné činnosti

ÚVOD

Největší problém v současné době pro neziskový soukromý sektor je získávání finančních prostředků. Při nedostatku těchto prostředků neziskové organizace nemohou naplno poskytovat služby, kvůli kterým vznikly. Tyto organizace slouží k soukromé realizaci skupinových zájmů a působí v oblastech kultury, vzdělávání, sportu, sociální a zdravotní pomoci a dalších.

Cílem mé bakalářské práce bude analyzovat činnost a hospodaření nestátní neziskové organizace v podmínkách současné právní úpravy. Vysvětlím také, jak nestátní nezisková organizace funguje, popíšu organizační strukturu organizace a zaměřím se na analýzu zdrojů financování.

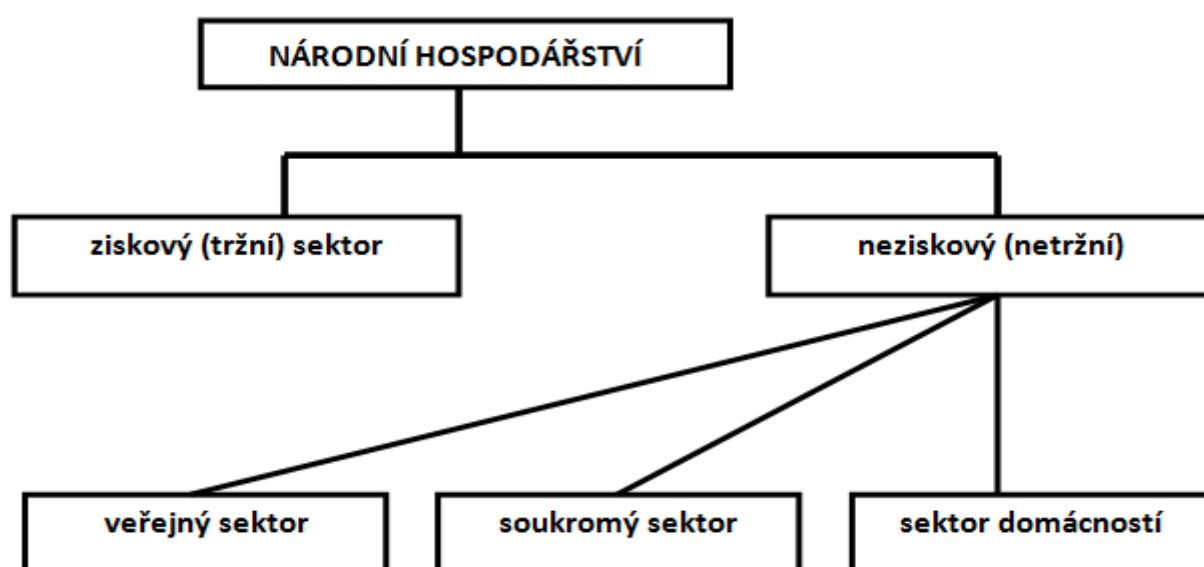
V prvních kapitolách teoretické části bude popsáno jednoduché členění národního hospodářství se zaměřením na neziskový sektor. Dále se již budu zabývat pouze neziskovým sektorem. Popíšu vznik, vývoj a historii neziskového sektoru u nás. Dále vysvětlím poslání neziskového soukromého sektoru a definuji jeho funkce. V dalších kapitolách se zabývám neziskovými organizacemi, jejich definicí a základními typy těchto organizací. Soustředím se na založení občanského sdružení v podmínkách současné právní úpravy. V posledních kapitolách teoretické části se věnuji druhům financování neziskových organizací, zmíním obecnou charakteristiku i konkrétní seznam finančních zdrojů.

V praktické části bakalářské práce se zabývám neziskovou společností Jednota českých matematiků a fyziků. Společnost představím a zaměřím se na poslání a význam celé organizace. Následně popíšu její historii a uvedu důležité historické data. Dále popíšu organizační strukturu organizace a hlavní aktivity a činnosti Jednoty. V další kapitole se zaměřím na změny ve stanovách organizace, poté co byl přijat a uveden v platnost Nový občanský zákoník. V poslední kapitole praktické části se zaměřím na analýzu hospodaření společnosti a zdroje financování.

1 SEKTOROVÉ ČLENĚNÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Hospodaření určité země lze z hlediska sektorů členit na ziskový (tržní) sektor a na neziskový (netržní) sektor. Ziskový (tržní) sektor je souborem subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout zisk prostřednictvím statků prodávaných za tržní cenu. Tyto subjekty (podniky) nakládají majetkem financovaným vlastními zdroji (kapitálem), případně cizími zdroji (půjčkou). Nesou podnikatelské riziko, nemohou primárně spoléhat na zdroje jiných subjektů. Neziskový (netržní) sektor je souborem subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout přímého užitku, který má většinou charakter veřejné služby. Tyto subjekty nakládají s majetkem financovaným vlastními zdroji, které pocházejí buď od soukromých subjektů (zřizovatel, další subjekty), nebo od veřejných subjektů na základě přerozdělovacích procesů. Možné je i použití cizích zdrojů (půjček). Majetek je buď majetkem daného neziskového subjektu, nebo zůstává v držení veřejného subjektu, pokud je jeho zřizovatelem.[2]

Následující obrázek zobrazuje rozdělení národního hospodářství a podrobné rozdělení neziskového sektoru.

Obrázek 1: Rozdělení národního hospodářství

Zdroj: zpracováno dle [10]

1.1 Členění neziskového sektoru

Podle P. Boukala se neziskový (netržní) sektor rozčleňuje na:

- neziskový veřejný sektor
- neziskový soukromý sektor
- sektor domácností

Veřejný sektor (druhý sektor) – je souborem subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout přímého užitku, poskytnutím veřejné služby. Zakladateli jsou veřejné subjekty (státní orgány, města, obce), které vkládají do zakládaných samostatných neziskových subjektů prostředky bez očekávání dosaženého zisku a jejich hlavním cílem je poskytnutí veřejné služby. Subjekty tvořící neziskový veřejný sektor se nazývají příspěvkové organizace.

Soukromý sektor (třetí sektor) – je souborem subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout přímého užitku. Zakladateli jsou soukromé subjekty, které do zakládaných neziskových subjektů (nestátních neziskových organizací - NNO) vkládají prostředky bez očekávání dosaženého zisku, protože jsou zainteresovány na daném přímém užitku.[2]

Sektor domácností – hraje významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktu, faktorů a kapitálu. Z pohledu neziskových organizací hraje tento sektor důležitou roli při formování občanské společnosti, jejíž kvalita se zpětně odráží na kvalitě těchto organizací.[11]

Z tohoto rozčlenění je jasné, že v neziskovém sektoru jsou tři základní skupiny organizací, které se odlišují způsobem financování a svou funkcí. Ve veřejném sektoru jsou neziskové organizace, většinou to jsou příspěvkové organizace, které jsou financovány z veřejných financí, a cílem těchto organizací je užitek z veřejné služby. Druhá skupina neziskových organizací působící v soukromém neziskovém sektoru, je financována především ze soukromých financí a jejím cílem je přímý užitek. Tyto organizace mohou vytvářet zisk, ale není to jejich primárním cílem. Případný zisk musí být použit k vývoji dané organizace a ke splnění jejich cílů.

1.2 Historie neziskového sektoru v českých zemích

Historie neziskového sektoru je v českých zemích velmi dlouhá a bohatá. Lidé se přirozeně sdružovali do skupin, komunit, celků nebo stavů, proto se již v dávné historii můžeme setkat s různými typy církevních organizací (kláštery, náboženská bratrstva laiků,

mariánské družiny atd.). Spojovacím rysem tohoto sdružování byla společná činnost, resp. příslušnost k určitému řemeslu a toto sdružování bylo povinné.

Od 18. století probíhá proces tzv. sekularizace, během něhož se do veřejně prospěšné činnosti zapojuje stále větší počet i mimocírkevních organizací a v důsledku josefínských reforem nabývá na významu stát. Občanské aktivity je třeba v 18. - 20. století vidět i pod názvy korporace, spolek, beseda, klub, jednota, společenstvo, obec, grémium, asociace, svaz, společnost, ústav, akciová společnost, fond, sdružení, jednota, hromada, sbor, kolegium, aliance, řád, komunita a mnohé další, dnes již nepoužívané a zapomenuté. Podle nového občanského zákoníku, který byl přijat a uveden v platnost roku 2014, se tady zmiňovaný název „spolek” nebo zkratka „z. s.” (zapsaný spolek) musí objevit v každém názvu občanského sdružení. Není-li povolena výjimka.

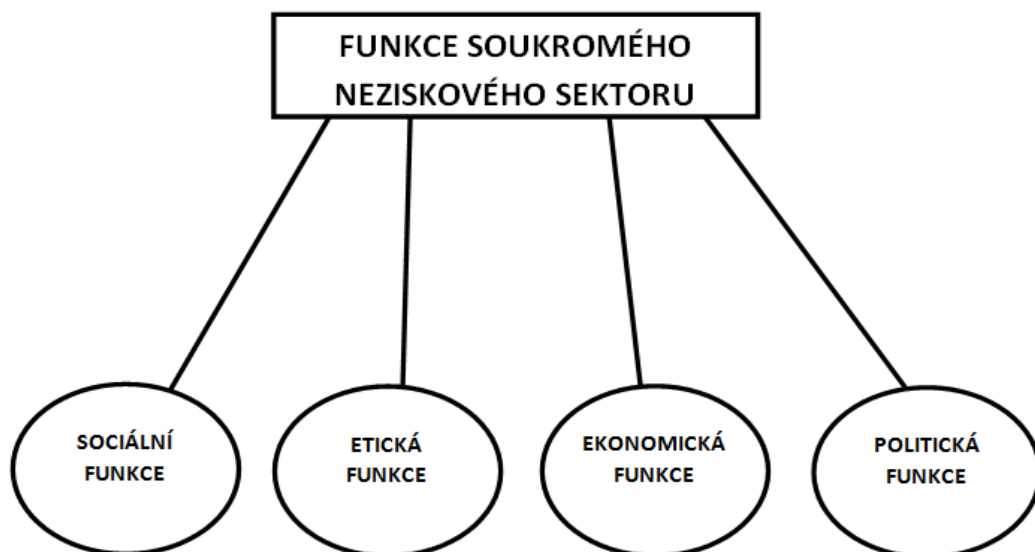
V letech 1938 - 1945 a 1948 - 1989 byla občanská společnost potlačena a soukromá spolková činnost násilně zaniká. Období let 1951 - 1990 bylo z hlediska rozvoje nestátních neziskových organizací velmi složité. "Těžiště spolčování" v lidové demokracii přechází na masové organizace, „samoučelné formy” spolků byly označeny za přežitky.

Normální podmínky pro rozvoj spolkové činnosti a v této souvislosti neziskového sektoru jako celku byly obnoveny až roku 1990. Dne 27. března 1990 přijalo tehdejší československé Federální shromáždění zákon č. 83/1990 Sb. „O sdružování občanů” a zákon č. 84/1990 Sb. „O právu shromažďovacím”. [1]

V části 4.2 bude podrobně popsána historie Jednoty českých matematiků a fyziků, která je jednou z nejstarších dosud existujících organizací svého druhu v našich zemích.

1.3 Poslání a funkce neziskového soukromého sektoru

Posláním soukromého neziskového sektoru je (obdobně jako u veřejného neziskového sektoru) reagovat jednak na důsledky selhání tržního sektoru, ale také nastupovat všude tam, kde veřejný neziskový sektor není schopen dosáhnout efektivního využití zdrojů, z důvodu své tendence k neefektivnosti. Soukromý neziskový sektor naplňuje své poslání v následujících úrovních:

Obrázek 2: Funkce soukromého neziskového sektoru

Zdroj: zpracováno dle [13]

- **Ekonomická funkce** = tento sektor má důležitý národohospodářský význam, protože začleňuje do koloběhu výrobní faktory, zboží a služby, kdy působí např. jako producent a spotřebitel statků, zaměstnavatel atd.

- **Sociální funkce** = zahrnuje jak výkon a poskytování specifických statků (sociální služby), tak možnost participace a uspokojování potřeb svých členů, potřeby sdružovat se, aktivně se podílet na činnosti dané organizace a zapojovat se i do života společnosti.

- **Politická funkce** = může zahrnovat zájmy chránit jednotlivce, skupiny nebo celou společnost před porušováním např. lidských práv nebo ohrožování životního prostředí. Tato funkce významně přispívá k rozvoji demokracie, dává lidem možnost ovlivnit veřejnou politiku i veřejné mínění.[13]

- **Etická funkce** = podstatou etické funkce je důraz kladený na morální stránku činnosti nevládních neziskových organizací, apel na lidskou sounáležitost a osobní zodpovědnost. Především nevládní neziskový sektor je místem pro různé formy solidarity. Solidarity s různě handicapovanými či jakkoli diskriminovanými lidmi nebo dokonce i budoucími generacemi, které se nemohou bránit dnešním rozhodnutím, učiněným mnohdy v jejich neprospěch.

1.4 Neziskový soukromý sektor

Jak už jsme zmínili dříve, neziskový soukromý sektor je souborem subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout přímého užitku. Zakladateli jsou soukromé subjekty, které do neziskových subjektů vkládají prostředky bez očekávání dosaženého zisku. „Nestátní nezisková organizace“ je klíčovou kategorií v této oblasti, a proto se lze setkat s větším počtem jejich definic, které nyní uvedu a popíšu.

Negativní vymezení

Nestátní nezisková organizace (NNO) je definována jako organizace nevytvářející zisk k přerozdělení mezi jeho vlastníky, správce nebo zakladatele. Z této formulace vyplývá, že NNO může zisk vytvářet, ale ten není primárním cílem a musí být zase použit k rozvoji této organizace a plnění jejích cílů. „Negativní“ vymezení se vztahuje ke kategorii „zisk“, NNO není primárně založena k jeho maximalizaci a vůbec ne k jeho spotřebě zakladateli NNO. Toto zaměření vyjadřuje i názvosloví v dalších jazycích: Non For Profit Organisations, eher offentlichen als geinnorientierten Institutionen.

Široce používaný pojem „neziskový“, který se průběžně objevuje v textu, může vyvolávat otázky a vede občas k nesprávným postojům k NNO. Důvodem je skutečnost, že tento laickou i odbornou společností používaný pojem často vychází z nesprávného překladu amerického právního výrazu „non-profit“, resp. „non-for-profit“. Předpona „non“ v tomto případě neznamená zápor „ne“, nýbrž vyjadřuje význam „jiný než“. Tomuto významu odpovídá i druhý, v podstatě synonymní americký výraz not-for-profit, tzn. nikoli za účelem zisku (prioritním účelem zisku).

Celkově lze konstatovat, že pro pojem „not-for-profit“ je těžké nalézt vhodný český ekvivalent, který by nebyl příliš popisný a víceslovný. České účetní předpisy používají výraz „nevýdělečný“, který také není zcela přesný, ale je alespoň v našem právním pojetí, názvosloví i právním vědomí ustálený, tradiční a je známý též v platném trestním právu.

Právní vymezení

Obecně lze z hlediska právního vymezení říci, že nestátní nezisková organizace je právnickou osobou (zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, resp. § 18- § 21) založenou k poskytování obecně (veřejně) prospěšných služeb, a to zejména v oblastech ochrany životního prostředí, vzdělávání a výchovy, péče o volný čas jednotlivých skupin obyvatelstva, humanitární, charitativní a sociální péče, zdravotnictví, ochrany života a zdraví, osob, kultury, tělovýchovy a sportu, ochrany zvířat, ochrany památek a dalších.

Konkrétně jde o občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy. Samostatnou skupinu představují církve a jejich účelová zařízení. Toto vymezení již není zcela aktuální a jsou zde možné legislativní změny. O změnách v konkrétním typu neziskových organizací se budu zabývat níže. Konkrétně v kapitole 2.4 o občanských sdružení.

Ekonomicko-finanční vymezení

Podle této definice je NNO organizací, která se většinou uchází o dobrovolné příspěvky jiných subjektů. Primárním zdrojem financování NNO není samofinancování jako u podnikatelských subjektů, ale právě zdroje poskytnuté dobrovolně veřejnými nebo soukromými subjekty.

Funkcionální vymezení

Podle funkcionálního vymezení je NNO účelově zaměřený subjekt, který reaguje na společenskou potřebu například v sociální, zdravotní, kulturní, náboženské oblasti. Činnosti a funkce vykonávané v NNO jsou primárním úhlem pohledu při jejich vymezení v tomto případě.[2]

2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Kategorií „nestátní neziskový sektor“ se rozumí soubor všech nestátních neziskových organizací v určité zemi, které vyhovují tzv. strukturálně-operacionální definici. Podle této definice musí nestátní nezisková organizace splnit následující kritéria:

- jde o institucionalizovaný, tj. formálně **organizovaný** subjekt. V některých zemích to je dáno také jejich formálním statutem;

- NNO má **soukromoprávní** povahu, tj. je institucionálně oddělena od státní správy. To znamená, že je nezávislá na vládě ve smyslu podílu na řízení a ve vedení nestátních neziskových organizací nemohou být státní úředníci a NNO se tak nemohou dostat k zaručené státní podpoře. I když financování z veřejných zdrojů je dovoleno;

- NNO **nerozděluje zisk**, což znamená, že nevrací ani nerozděluje případný zisk ze své činnosti svým vlastníkům či správcům. Případný zisk musí použít na cíle dané posláním této organizace, jak jsme již zmínili výše;

- NNO je **samosprávný a autonomní** subjekt, tj. je schopna řídit sama sebe. Mají svá interní pravidla a nejsou nijak ovládány zvenčí;

- NNO vzniká **dobrovolně**, tj. vykonává své činnosti na základě dobrovolného rozhodnutí a nikoli direktivního nařízení státní moci.[2]

2.1 Základní typy neziskových organizací

Následující tabulka znázorňuje základní typy neziskových organizací a zákony, které tyto organizace upravují.

Tabulka 1: Základní typy neziskových organizací

Neziskový veřejný sektor	Základní zákon - Sb.
Organizační složky státu a územních samosprávních celků	218/2000 rozpočtová pravidla, 250/2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
Příspěvkové organizace státu a územních samosprávních celků	dtto
Obce	128/2000 o obcích
Svazky obcí	128/2000 o obcích
Kraje	129/2000 o krajích
Česká televize	483/1991 o České televizi
Neziskový soukromý sektor	
Občanská sdružení	83/1990 o sdružování občanů
Obecně prospěšné společnosti	248P/1995 o o.p.s.
Nadace a nadační fondy	227/1997 o nadacích a nadačních fondech
Círky a náboženské společnosti	3/2002 o svobodě náboženského vyznání.
Politické strany a politická hnutí	340/2000 o sdružování v pol. stranách a..
Veřejná vysoká škola	111/1998 o vysokých školách
Profesní komory	Souboru zákonů o profesních komorách

Zdroj:[10]

V tabulce jsou informace z roku 2007. Nutno říci, že po přijetí nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník) se mohla některá data změnit. Tyto data nejsou zcela aktuální a jsou zde možné legislativní změny.

2.2 Další členění nestátního neziskového sektoru

Organizace veřejně prospěšné

Do této skupiny patří nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti. Samostatnou složku představují registrované církve, jejich účelová zařízení a náboženské společnosti.

Rovněž sem lze zařadit politické strany a hnutí. Posláním tohoto druhu NNO je nabídka služby potencionálním klientům mimo daný druh NNO. Nejde primárně o členy.

Organizace vzájemně prospěšně

Do této skupiny můžeme zařadit občanská sdružení, zájmová sdružení právnických osob a profesní komory. Jejich posláním je primární prosazení zájmu členů tohoto druhu NNO. Tento zájem by měl být zároveň i obecněji, tj. veřejně prospěšný.[2]

2.3 Potřeba vzniku neziskových organizací

Základní postavení, členění a cíle neziskových organizací jsme už vymezili. Je možné konstatovat, že neziskové organizace významně doplňují fungování tržní ekonomiky, přičemž zároveň předpokládají její fungování a dodatečnou rozvinutost. Neziskové organizace jsou v konkrétních oblastech řešením nemožnosti stavět určité činnosti ve společnosti na ziskovou bázi, resp. řešením tržních selhání.

Tržní selhání znamená selhávání automatických tržních mechanismů, ztrátu efektivnosti, narušení stávajícího pojetí spravedlnosti. Projevuje se nestabilitou ekonomiky, sníženou schopností soukromých subjektů na základě tržního mechanismu (cenového) odstraňovat vznikající společenské problémy. Pokud samoregulační tržní mechanismus selže, musí nastoupit i stát a snažit se intervenovat směrem k dosažení vyšší efektivnosti. Tržní selhání má mikroekonomické, makroekonomické a mimoekonomické důvody.

Životní cyklus podniku

Fáze životního cyklu jsou u neziskové organizace podobné jako u podniku - založení, růst, zralost, případně stagnace a zánik. Každá nezisková organizace musí usilovat o trvalou existenci, její založení není konjunkturální krátkodobou záležitostí.[1]

2.4 Občanské sdružení podle nového občanského zákoníku

Následující kapitola bude obsahovat informace o konkrétní formě nestátní neziskové organizaci (občanské sdružení). Budu se zabývat hlavně změnami a podmínkami pro občanské sdružení vycházející z nového občanského zákoníku.

2.4.1 Občanské sdružení

Po dlouhé době byl změněn zákon upravující fungování občanských sdružení. V této kapitole si nejdříve popíšeme, jaké změny z něj pro tyto organizace vyplývají, a v praktické části si poté na konkrétních příkladech ukážeme, jak na ně reagovala Jednota českých matematiků a fyziků.

Základní změny

S účinností od 1. 1. 2014 dochází ke zrušení zákona o sdružování občanů (83/1990 Sb; „ZoSo“) a k přesunu právní úpravy občanských sdružení (resp. spolků) do nového občanského zákoníku (89/2012 Sb; „NOZ“).

Pro občanská sdružení jsou důležité dvě základní ustanovení, které se po přijetí nového občanského zákoníku změnilo. Za prvé je to zrušení ustanovení §3080 bod 154., kterým se zrušuje zákon č.83/1990 Sb. o sdružování občanů (na tomto základě nyní existují občanská sdružení) a přechodní ustanovení §3045 odst. 1, jenž stanoví, že účinností nového občanského zákoníku se sdružení podle zákona o sdružování občanů považují za spolky ve smyslu nového občanského zákoníku (dále jen „Spolky“). Z tohoto vyplývají velké změny pro občanská sdružení jako takové. Musí změnit právní formu - nebudou to občanská sdružení, ale Spolky. Díky tomuto kodexu se změnil právní důvod jejich existence. Veškeré informace o Spolcích najdeme v novém občanském zákoníku §214 - §302: Pododdíl 2 Spolek.

Důkladnější pravidla se zavádí i pro tzv. organizační jednotky s odvozenou právní subjektivitou. NOZ je nyní nazývá jako „pobočné spolky“ a stanovuje základní náležitosti jejich vzniku a fungování. Vznikl i veřejný rejstřík spolků, který funguje na stejném principu jako dnešní obchodní rejstřík. Je zde tedy možné elektronické vyhledávání a kontrola těchto spolků. Díky tomu se můžeme seznámit nejenom s aktuálními členy statutárního orgánu, ale také se stanovami spolku, zřízenými pobočnými spolky atd.

Podle §214 je zřejmé, že spolek mohou založit alespoň tři osoby vedené společným zájmem. Podle §215 nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho. Jak také uvedu v kapitole níže, podle §216 se název spolku změnil. Nyní musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“. Stačí také zkratka „z. s.“.

V odstavci o založení spolku §218 je důležité, aby se zakladatelé shodli na obsahu stanov. Stanovy musí alespoň obsahovat údaje o názvu a sídlu spolku, o účelu podniku, musí obsahovat práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou

práva vznikat, a musí se určit statutární orgán. Tyto stanovy musí být podle §221 uloženy v úplném znění v sídle spolku. O samotném vzniku spolku vypovídá §226 - 227. Podle těchto paragrafů, spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Návrh na zápis spolku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí. §227 říká, že je-li návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku odmítnut, a přesto spolek pokračuje ve své činnosti, použije se ustanovení o společnosti.

Nejvyšší orgán spolku určí stanovy. Do jeho působnosti patří určit hlavní zaměření činnosti spolku, rozhodovat o změně stanov, schválit výsledek hospodaření spolku, hodnotit činnost dalších orgánů spolku i jejich členů a rozhodovat o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně. Je-li podle stanov statutární orgán i nejvyšší orgán spolku, může alespoň pětina členů spolku svolat shromáždění všech členů spolku, neurčí-li stanovy jinak. Povinnými orgány spolku je členská schůze (shromáždění delegátů) a statutární orgán (výbor spolku nebo předseda spolku). Zákon také počítá s tzv. nejvyšším orgánem spolku. Nejvyšším orgánem může být dle stanov samotný statutární orgán, ale většinou je to členská schůze spolku. Nepovinnými orgány spolku je např. kontrolní komise nebo rozhodčí komise. Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze.[9]

2.4.2 Registrace občanského sdružení

Podle ustanovení §3048 NOZ se registrace (osobně nebo doporučenou poštou) podává na adresu Ministerstva vnitra ČR. Navrhovatelé, jak již bylo zmíněno výše, předkládají žádost doplněnou dvojím vyhotovením stanov. V žádost musí být jednoznačně uveden název a sídlo zakládaného sdružení, jeho cíle a rovněž musí být uvedeno jméno, příjmení, adresa a rodné číslo členů přípravného výboru včetně zmocněnce oprávněného jednat. Je důležité, aby název občanského sdružení vystihoval jeho předpokládanou činnost a byl zároveň dobře zapamatovatelný. Navrhovatelé si musí dát pozor, aby nepoužili název již existujícího subjektu.

Registrace je zahájena dnem, kdy na ministerstvo dojde příslušný návrh obsahující všechny náležitosti. Pokud nějaká náležitost chybí, musí o tom ministerstvo informovat zmocněnce přípravného výboru. Registrace se provede do 30 dnů.[2]

2.5 Majetek a zdroje neziskové organizace

Ke své činnosti organizace zpravidla potřebují určitý majetek, konkrétní druhy činnosti pak vyžadují konkrétní skladbu a velikost majetku, který si musí opatřit. K zajištění majetku jsou třeba určité zdroje kapitálu, struktura používaných zdrojů kapitálu je závislá na oboru činnosti organizace a na právní formě organizace.[1]

2.5.1 Majetek

Majetek organizace představuje souhrn všech věcí, peněz, pohledávek a jiných majetkových hodnot, které organizaci patří, a ta je využívá k zajištění svých činností. Majetek organizace tvoří dvě základní skupiny prostředků, které se liší dobou, po kterou jsou v podniku, než se přemění do peněžní podoby. Jedná se o majetek dlouhodobý a o majetek oběžný.

Způsob nabytí majetku [1]

Koupě - nejčastější forma nabytí majetku je koupě. Děje se tak na základě kupní smlouvy, která je uzavřena dle občanského nebo obchodního zákoníku.

Výroba (výstavba) ve vlastní režii - majetek vytvoří společnost sama a ocení je vlastními náklady.

Darování - lze získat majetek hmotný i nehmotný, v tomto případě hodnotu majetku stanovuje znalec.

Dědictví - cena majetku je pak stejná jako pro výpočet dědické daně.

Vklad - (toto je možné pouze u nestátních neziskových organizací) - hodnota vkladu se musí uvést ve společenské smlouvě v souladu s předpisy.

V podobě členského příspěvku - člen organizace převede majetek na organizaci.

Dotace - jsou určeny výhradně na pořízení hmotného majetku.

3 FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Naplnění poslání nestátní neziskové organizace vyžaduje finanční zdroje. Jejich zajištění je hlavním úkolem financování, za které zodpovídá buď management nebo specializovaný pracovník, tzv. fundraiser. Jde o klíčovou otázku, k jejímuž zodpovězení nestátní neziskové organizace musí vytvářet strategie vedoucí k dlouhodobému (trvalému) zajištění finančními zdroji. Tvorba strategie znamená, že se nestátní nezisková organizace obrací na ty subjekty, které nemusejí být příjemci jejích služeb, ale chtějí se ve větší či menší míře podílet na jejím poslání. Pro NNO je důležité, aby sympatizující subjekty správně pochopily poslání a cíle organizace. Nezbytným se pro NNO stává stále častěji více zdrojový charakter financování. Ke stabilizaci svých finančních zdrojů pomáhají koalice, které NNO vytvářejí.[2]

Budování struktury finančních zdrojů je pro nestátní neziskové organizace jejich dlouhodobým strategickým rozhodnutím. Vzhledem k významu této skutečnosti je velice důležitý více zdrojový charakter financování NNO, aby v případě, že jeden ze zdrojů náhle vypadne, byla schopna tuto situaci rychle a bez problémů vyřešit. Tento fakt obvykle vede ke kombinaci veřejného financování s financováním z neveřejných zdrojů, přičemž se každá nestátní nezisková organizace musí snažit o optimální kombinaci dosažitelných finančních zdrojů.

3.1 Veřejné financování

Veřejné financování zabezpečují

- instituce státní správy (ministerstva)
- samosprávy

V prvním případě se jedná o financování nestátních neziskových organizací subjektů z veřejných rozpočtů v rámci státní dotační politiky. Charakter státní dotační politiky je zásadní informací pro nestátní neziskové organizace z hlediska optimalizace jejich dosažitelných finančních zdrojů.

3.2 Financování z neveřejných zdrojů

Finance z neveřejných zdrojů poskytují

- individuální dárci (tuzemští i zahraniční)
- firemní dárci

- tuzemské i zahraniční nadace.

3.2.1 Individuální dárcovství

Individuální dárcovství je zásadní oblast, která musí být strategicky pokryta. Vedení nestátní neziskové organizace musí průběžně zvažovat formu oslovení veřejnosti tak, aby se z ní stala tzv. „sympatizující veřejnost“. Citlivou otázkou zde představuje databáze jmen, která jsou oslovována a se kterou se musí vždy nakládat v souladu se zákonem o ochraně osobních dat. Na základě tohoto zákona je nezisková organizace povinna:

- stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány,
- stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů,
- zpracovávat pouze pravdivé a přesné osobní údaje,
- shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu
- uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování,
- zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny,
- shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně,
- nesdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům.

3.2.2 Firemní dárcovství

K dalším klíčovým subjektům patří firmy spolupracující s neziskovými organizacemi. Neziskové organizace musí vazbě k podnikům věnovat maximální pozornost. Spolupráce s firmami je totiž velice komplikovaná. Při spolupráci s firmami musí především nezisková organizace studovat motivy, které vedou podnik k dárcovství. Tyto motivy totiž nemusí být vždy pozitivní. Téměř většina podniků chápe spolupráci s neziskovou organizací jako součást reklamy, jako cesty vedoucí k daňovým úlevám či jako prostředky k uspokojení ředitele podniku. Některé podniky už ale berou spolupráci s neziskovou organizací jako součásti tradice firmy.[2]

3.3 Ostatní způsoby získávání prostředků

3.3.1 Veřejné sbírky

Veřejná sbírka je zákonem o veřejných sbírkách 117/2001 Sb., vymezena jako „získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochranu kulturních památek, tradic nebo životního prostředí.“

„Sbírku není možné pořádat k účelu, který je v rozporu s bezpečností státu, ochranou veřejného pořádku, ochranou majetku nebo ochranou práv a svobod druhých.“

Charakteristické znaky veřejné sbírky

Důležitým znakem veřejné sbírky je skutečnost, že okruh přispěvatelů v jejím rámci musí být neurčitý, tedy takový, který není předem znám. Za veřejnou sbírku je možné považovat i adresné oslovování osob, protože subjekt organizující sbírku nemůže předjímat, kdo z oslovených se stane přispěvatelem. Další důležitým rysem veřejné sbírky je, že musí mít veřejně prospěšný účel. Zákon ale přesně nevymezuje „prospěšný účel“, pokud tedy organizátor ohlašuje netradiční účel (např. dobrovolnictví), musí jeho veřejnou prospěšnost posoudit krajský úřad. Důležitým rysem veřejné sbírky je také transparentnost a kvantitativní vyhodnocení. Zákon v této souvislosti vymezuje následující kategorie:

- hrubý výtěžek (veškeré peněžní příjmy včetně výnosů z terminovaných vkladů);
- náklady spojené s konáním sbírky (náklady na technické a organizační zajištění);
- čistý výtěžek (odečtení nákladů spojených s konáním sbírky od hrubého výtěžku).

3.3.2 Příjmy dosažené z loterií a her

Příjmy dosažené z loterií a her jsou možností získání finančních prostředků, která je pro nestátní neziskové organizace dosažitelná na základě speciálního zákona. Tento zákon stanovuje, že určité procento výtěžku z loterie musí být použito na veřejně prospěšný účel uvedený v povolení loterie.[2]

3.3.3 Sponzoring

Sponzoring je další možností získávání finančních zdrojů pro NNO. Jde o podporu většinou ze strany podnikatelských subjektů. Na rozdíl od poskytnutí daru, poskytovatel očekává určitou protihodnotu. Touto protihodnotou bývá zejména zviditelnění sponzora.

Tento vztah mezi sponzorem a NNO je uzavřen na základě sponzorské smlouvy. Sponzoring se nejvíce uplatňuje v oblasti sportu.[2]

3.4 Samofinancování

Další možností získávání finančních prostředků pro NNO je právě samofinancování. Na rozdíl od výše zmíněných možností, tato možnost předpokládá financování díky vlastní činnosti. Tento způsob opatřování prostředků se stává čím dál tím důležitější pro nestátní neziskové organizace. Samofinancování předpokládá vlastní činnost NNO, resp. vlastní podnikání. Samofinancování se nesoustředí „jen“ na realizaci svého poslání, ale prostřednictvím dalších často podnikatelských činností si sama zajišťuje i prostředky k realizaci tohoto poslání.

O samofinancování může vážně uvažovat ta NNO, která

- má jasně definované poslání,
- poslání je vnitřně akceptováno všemi členy neziskové organizace,
- má jasně definovaný realistický strategický plán,
- je schopna se rychle přizpůsobit měnícím se okolním podmínkám,
- má vzdělané členy, kteří již v dané oblasti mají dostatek zkušeností,
- má pevný a silný management,
- je schopna měřit výsledky své činnosti,
- má průhledné a poctivě vedené účetnictví,
- působí v stabilním politickém a právním prostředí,
- má dobré vztahy se státní správou a podnikatelským sektorem,
- má dostatek dalších finančních zdrojů pro svou činnost (samofinancování by nemělo být pouze jediným zdrojem finančních prostředků, nutno ho chápat spíše doplňkově).

Nyní popíšeme, které činnosti či zdroje mohou zajistit samofinancování nestátní neziskové organizace. Jako nejdůležitější, vzhledem k jejich četnosti, musíme jmenovat **členské poplatky**. Jde v podstatě o individuální dary členů NNO, kteří za to dostávají určitou protihodnotu. Je tomu tak na rozdíl od daru. Jde např. o slevy na vzdělávací semináře, úhradu předplatného časopisu NNO apod. Vybírání členských příspěvků s sebou nenese skoro žádné

riziko a není ani náročné na čas, který by pak mohl chybět pro jiné účely. Tento způsob ale není příliš „ziskový“, a proto NNO nemůže takto očekávat velké množství prostředků.

Jinou možností je **stanovení plateb za poskytované služby**. Organizace může v zájmu samofinancování zpoplatnit některé své činnosti, jako je např. poradenství. Tímto způsobem lze získat mnohem více prostředků než v případě členských příspěvků. Je nutno ale počítat s větší časovou náročností.

Další možností zajišťující samofinancování je **prodej vlastního zboží**. Některé NNO řídí např. chráněné dílny, kde pracují klienti postižení nějakou nemocí či tělesnou vadou. Tržby za prodané výrobky mohou být důležitým finančním zdrojem.

Dalšími cestami samofinancování mohou být **příjmy z pronájmu hmotného majetku**, jiné **využití nehmotného majetku**, nebo když má NNO dostatečné množství finančních prostředků, může management organizace zvážit **finanční investování**.^[1]

3.5 Fundraising

Specifický pojem, blízce spjatý s neziskovým sektorem, je fundraising. V této kapitole si vysvětlíme, co konkrétně znamená pojem fundraising. Je to označení pro systematické dosahování finančních i nefinančních zdrojů pro konkrétní neziskovou organizaci na obecně prospěšnou činnost, kterou vyvíjí. Fundraising probíhá v kontextu celkové činnosti nestátní neziskové organizace, na jejímž vrcholu je její poslání. Úkolem tohoto systematického získávání zdrojů, je obstarat finanční prostředky nutné k naplnění poslání určité organizace.

Člověk, který se věnuje fundraisingu, se nazývá fundraiser. Tento člověk může být kmenovým zaměstnancem organizace, ve které pracuje nebo může být externista. Interní fundraiser je specialista, jehož hlavní činností je opatrování zdrojů. Často je tento interní specialista vedoucí pracovník (ředitel, předseda správní rady). Externím fundraiserem rozumíme smluvně sjednanou fyzickou nebo právnickou osobu, která zajišťuje pro klienta finance na základě potřeb organizace. Tato osoba není zaměstnána v organizaci, ale svým jednáním se podílí na fungování a činnosti společnosti. Má tak podobné postavení jako jiní externí profese (účetní, mzdová účetní, správce webu, správce sítě, právník, reklamní agentura). Když se organizace vydá tímto směrem, najmutím externího specialisty, musí dávat velký pozor na výběru tohoto pracovníka. V České republice je zatím více preferovaný interní pojetí práce fundraisera. Model, kde pracuje jako fundraiser externista, se začíná pomalu prosazovat hlavně v menších neziskových organizacích, kde se nevyplatí zaměstnávat dalšího zaměstnance.

Zkušený a dobrý fundraiser má mnohdy pro organizaci i jiné výhody. Dokáže zajistit související služby, které společnost může využít. Služby jako je strategické poradenství, administrace projektů, poradenství v oblasti public relations a prezentace projektů či supervize. Samozřejmě je na každé z organizací, jakou službu chtějí využít, jaké mají potřeby a jaké úkoly fundraiserovi zadala.

Velké nestátní neziskové organizace většinou mají svého fundraisera. Naopak u malých NNO je typické, že v rámci své struktury nemívají finančního odborníka přes získávání financí. Finanční otázky obvykle řeší pokladník, resp. finanční referent, který pečuje zejména na vyrovnanost příjmů a výdajů NNO.[2]

3.5.1 Zásady fundraisingu

K úspěšnému a dobrému fundraisingu, je důležité dodržet a respektovat některé zásady. Konkrétně jde o níže popsané skutečnosti:

- jde o realizaci poslání neziskové organizace, nikoliv jen o obstarávání samotných prostředků;
- okolí neziskové organizace, tj. potencionální dárce je potřeba průběžně informovat a vysvětlovat jim poslání a náplň činnosti neziskové organizace;
- nezisková organizace musí při fundraisingu dodržovat etické principy;
- fundraising se má orientovat na fyzické osoby, nikoli na neosobní instituce;
- z potencionálních dárců bychom měli systematicky budovat okruh stálých příznivců;
- o co nezisková organizace nepožádá potencionální dárce, to určitě nedostane. Proto musí být fundraising stále aktivní;
- fundraising musí být vždy založen na pravdivých informacích.[2]

4 VÝZNAM, POSLÁNÍ A HISTORIE JČMF

Jednota českých matematiků a fyziků je profesní společnost, která sdružuje české pedagogy, vědce i další příznivce matematiky a fyziky. Počátky Jednoty sahají až do roku 1862. V této kapitole popíšeme některé historické mezníky a vyjasníme si význam a poslání této organizace.

4.1 Význam, poslání

JČMF nedávno oslavila úctyhodné 150. výročí své existence. Nutno zdůraznit, že společnost má po celou dobu existence v podstatě neměnné úkoly a cíle. Priorita je zlepšovat výuku matematiky a fyziky na školách všech typů. Tento cíl se snaží naplňovat hlavně přípravováním učebnic pro tyto předměty, motivováním žáků a studentů ke studiu matematiky, fyziky a všech přírodovědných a technických oborů, vyhledáváním talentů a péčí o ně, podporou a rozvíjením matematiky, fyziky a dalších technických oborů.

V posledních 15 letech Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) připravovalo novou státní maturitní zkoušku. Po celou dobu přípravy státní maturitní zkoušky, zejména pak v posledních letech, se Jednota českých matematiků a fyziků usilovně snažila celý proces ovlivnit. Jednota se pochopitelně více zaměřila na státní maturitní zkoušku z matematiky.

V tuto dobu se organizace JČMF stala partnerem MŠMT ČR a také Cermatu (Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání). Za pozitivní výsledek se dá považovat zavedení kvalitnější nepovinné maturitní zkoušky z matematiky od školního roku 2014/2015. Jednota dále prosazuje, aby povinnými předměty u státní maturitní zkoušky byly: český jazyk, cizí (anglický) jazyk a matematika. Tyto předměty by měly být povinné nepochybně na gymnáziích a některých jiných odborných školách. Prosazují hlavně takovou maturitní zkoušku z matematiky, která bude studenty motivovat, podněcovat k zodpovědnějšímu studiu matematiky či fyziky. Důležitým cílem je zkvalitnění znalostí potřebných k dalšímu vysokoškolskému studiu, čemuž přikládají velký význam.

Neméně důležitým úkolem je stále prosazovat lepší podmínky pro práci s talenty v matematice, fyzice a programování. Dalším cílem musí být mnohem kvalitnější příprava budoucích učitelů na vysokých školách, které učitele připravují.[4]

4.2 Historie

Jednota českých matematiků a fyziků je jednou z nejstarších dosud existujících učených společností ve střední Evropě. Roku 1862 byla založena jako *Verein für freie Vorträge aus der Mathematik und Physik* (Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky) a roku 1869 byla přejmenovaná na Jednotu českých matematiků. Od samého počátku organizace bylo jejím posláním zlepšování výuky matematiky a fyziky na školách všech úrovní a typů a podpora rozvoje těchto věd. Roku 1912 byl spolek rozšířen, v důsledku vlasteneckých snah, a spolu s novými stanovami přijal dnešní název *Jednota českých matematiků a fyziků* (V letech 1921 až 1939 a 1945 až 1993 se používal název Jednota československých matematiků a fyziků).

Jednota po celou dobu svého trvání věnovala velkou péči a pozornost na vydávání odborné literatury. Po deseti letech své existence (1872) začala vydávat *Časopis pro pěstování matematiky a fyziky*, patrně první svého druhu v Rakousku-Uhersku. Po vzniku samostatného Československa se Jednota stala výhradním kvalifikovaným vydavatelem učebnic, odborných knih a časopisů s matematicko-fyzikální tematikou.

Na začátku 50. let musela Jednota převést svůj majetek ve prospěch nově vzniklé Československé akademie věd, a stala se učenou společností při ČSAV. Část její knihovny, konkrétně matematická část, se stala základem fondu knihovny Matematického ústavu, kde je uschována dodnes. V roce 1948 vznikl časopis *Matematika a fyzika ve škole*. K založení tohoto časopisu vedla podpora a velký zájem o problémy spojené s výukou matematiky a fyziky. V roce 1991 se jeho nástupcem stal časopis *Matematika - Fyzika - Informatika*. JČMF také byla u počátku matematické (v roce 1951) i fyzikální (v roce 1959) olympiády u nás.

S účastí této organizace bylo v roce 1995 založeno nové nakladatelství Prometheus, spol. s.r.o., které je zaměřeno na vydávání učebnic matematiky a fyziky pro všechny typy škol.[6]

4.2.1 Důležitá data z historie JČMF

- 1861 Studenti matematiky a fyziky na filosofické fakultě pražské university G. Blažek, J. Finger, J. Laun a J. Vaňaus připravili návrh stanov "*Spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky*".
- 1862 Stanovy byly potvrzeny c.k. místodržitelstvím 8. března a 28. března se konala ustavující schůze. Na ní bylo na základě řešených úloh přijato dalších 9 posluchačů.

- 1863 Prof. J. F. Kulík věnoval Spolku velkou část své matematické knihovny. Po jeho smrti obdržel Spolek od dědiců druhou část.
- 1869 C.k. policejní ředitelství potvrdilo nové stanovy spolku, který měl 69 členů, s novým názvem *Jednota českých matematiků*.
- 1870 Jednota českých matematiků organizuje 5. a 6. srpna první sjezd českých matematiků a fyziků v Praze.
- 1872 11. února JČM zakládá "*Časopis pro pěstování matematiky a fyziky*". První číslo vyšlo v den desátého výročí založení Spolku. S vynucenou přestávkou ve druhé světové válce časopis vycházel do r. 1951, kdy na jeho základě vznikly dva časopisy, jejichž vydávání přebírá ČSAV: *Časopis pro pěstování matematiky* (od r. 1991 *Mathematica Bohemica*) a *Československý časopis pro fyziku*. Jednota má 332 individuálních a 64 korporativních členů.
- 1892 V *Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky* zavedena samostatná "Příloha pro středoškolské studenty", která vycházela v počtu 1200 výtisků.
- 1912 Nové stanovy a nový název "*Jednota českých matematiků a fyziků*".
- 1919 JČMF získává tiskářenskou, nakladatelskou a knihkupeckou koncesi, kupuje tiskárnu a zřizuje vlastní nakladatelství a knihkupectví.
- 1921 Změněn název na "Jednotu československých matematiků a fyziků". Vydán "Návrh JČMF na reformu střední školy".
- 1922 Začíná vycházet časopis *Rozhledy matematicko-fyzikální*, který vznikl na základě přílohy Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky.
- 1933 JČMF slučuje svou tiskárnu s tiskárnou Spolku čs. horních a hutních inženýrů "Prometheus" a vytváří své středisko pro tisk odborné literatury.
- 1935 JČMF zřizuje společnost "*Fysma*" pro výrobu vědeckých a učebních pomůcek.
- 1939 Název se musí změnit na "Jednotu českých matematiků a fyziků".
- 1941 Vydán zákaz vydávat Časopis pro pěstování matematiky a fyziky. Přes zákaz Jednota pokračuje v tisku učebnic.
- 1945 Jednota obnovuje svou činnost jako "*Jednota československých matematiků a fyziků*". Má 3400 členů.

- 1948 JČMF začíná vydávat časopis "*Matematika a fyzika ve škole*".
- 1949 Znárodněním a vynuceným předáním Jednota ztrácí svou tiskárnu, knihovnu a knihkupectví.
- 1951 JČMF se připojuje k pořádání Matematické olympiády.
- 1959 JČMF se připojuje k pořádání Fyzikální olympiády.
- 1962 Jubilejní sjezd JČMF. Vychází příležitostná poštovní známka.
- 1968 Ustavena Fyzikální vědecká sekce JČMF, která se stává jako reprezentant JČMF kolektivním členem Evropské fyzikální společnosti.
- 1987 V Praze se konají oslavy 125. výročí Jednoty. Vychází "Jubilejní almanach". Jednota nechala razit pamětní medaile, které se používají dodnes. Vychází trojice příležitostných poštovních známek.
- 1992 JČMF uzavírá dohodu o recipročním členství s Americkou matematickou společností.
- 1993 S rozdělením státu zaniká JČSMF v původním smyslu. JČMF a JSMF uzavírají dohodu o spolupráci. JČMF se neúspěšně pokusila získat zpět svůj původní majetek; neuspěla ani s privatizačním projektem na tiskárnu Prometheus. Po řadě stěhování sekretariát JČMF získává trvalé sídlo na půdě Matematického ústavu AV ČR ve své původní budově v Praze v Žitné ulici. Jednota uzavírá důležitou dohodu o spolupráci s MŠMT, která je pravidelně aktualizována.
- 1995 Z iniciativy bývalých pracovníků SPN založeno nakladatelství Prometheus, spol. s r. o., s účastí JČMF.
- 2000 Matematická vědecká sekce JČMF pořádá řadu propagačních akcí ke Světovému roku matematiky. Vychází příležitostná poštovní známka.
- 2001 Jednota má 2500 členů.
- 2012 Jednota slaví 150. výročí svého založení. V Karolinu pořádá Slavnostní shromáždění, jehož se zúčastnil prezident republiky V. Klaus. K výročí vychází příležitostná poštovní známka.[6]

Na těchto důležitých datech si lze všimnout i událostí, které jsem již popisoval v teoretické části práce, v historii neziskového sektoru. Bylo řečeno, že v období válek byla občanská sdružení potlačena a z hlediska rozvoje nestátních neziskových organizací bylo toto období

velmi složité. I na tomto konkrétním příkladu občanského sdružení je vidět, že činnost Jednoty byla omezená. Například v roce 1941, kdy Jednotě bylo zakázáno vydávat časopis pro pěstování matematiky a fyziky nebo například v roce 1949, kdy Jednota musela znárodnit svůj majetek a ztratila tak knihovnu a knihkupectví. Lze si všimnout, že v letech 1948 až 1989 výrazně ubylo důležitých akcí či událostí. Nicméně Jednota se i přes toto těžké období snažila dále pokračovat ve svých aktivitách.

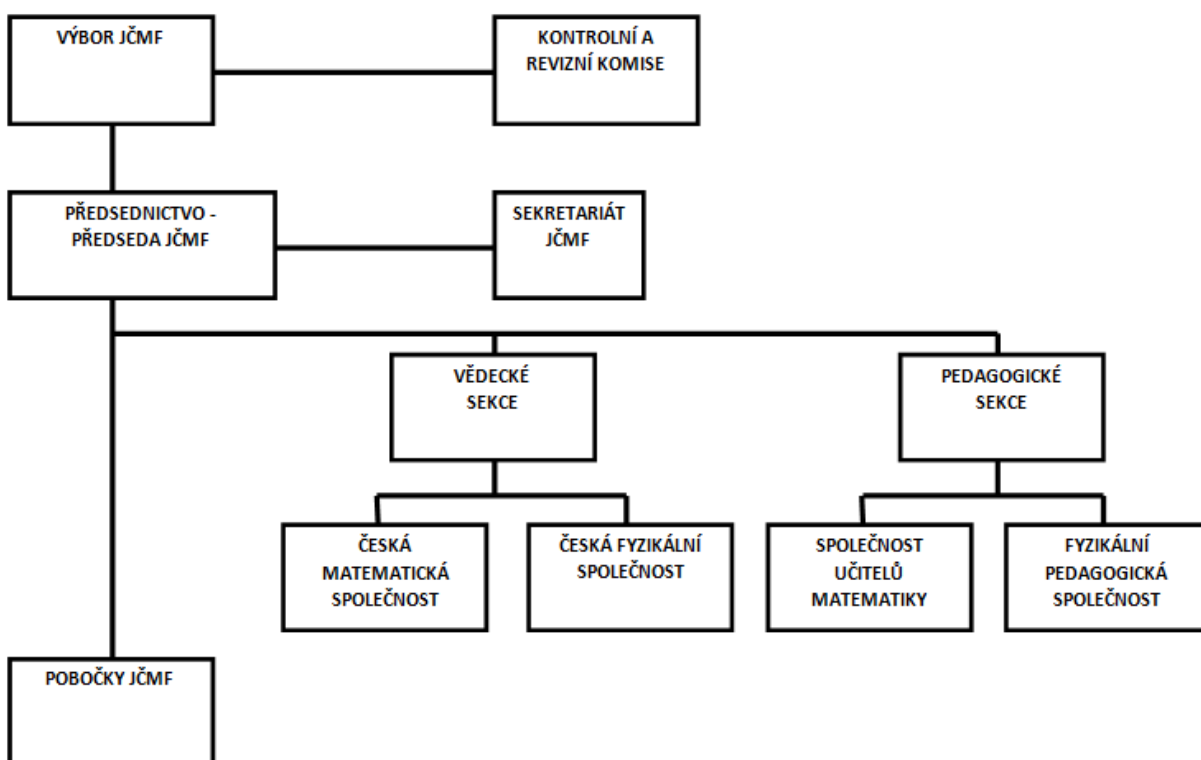
4.2.2 150. výročí založení organizace

Teď se budeme zabývat významným výročím Jednoty českých matematiků a fyziků, které se konaly v pražském Karolinu. Dne 28. 3. 2012 se uskutečnilo slavnostní setkání k 150. výročí vzniku Jednoty. Význam nejen této jubilejní události, ale i význam celé činnosti organizace zdůraznil svojí přítomností tehdejší prezident České republiky Václav Klaus. Také Marta Sanz-Solé, prezidentka Evropské matematické společnosti z barcelonské univerzity, zde přednesla svůj krátký projev. Zúčastnilo se ale i velké množství dalších důležitých osobností, kteří působí ve vědeckých, politických či jiných vzdělávacích institucích. V průběhu roku 2012 se právě v souvislosti s výročím Jednoty realizovalo mnoho dalších akcí. Sekce a pobočky organizace uskutečnily svá slavnostní shromáždění, konference, semináře a přednášky o významných osobnostech, které v JČMF za tyto léta působily, a o neobyčejných momentech v historii celé společnosti. Jednota, ve spolupráci s dalšími institucemi, chystala výstavy a přednášky přibližující matematiku a fyziku. K tomuto výročí také přispěla Česká pošta, která připomněla založení JČMF vydáním poštovní známky. Také byl vydán pamětní almanach, který popsal světlá i temná období v historii organizace, vysvětlil její současnou činnost a prezentoval strukturu této profesní organizace.[4]

5 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Jednota českých matematiků a fyziků patří se svými 2000 individuálními členy a stovkou kolektivních členů mezi významné vědecké společnosti v České republice. Asi polovinu těchto individuálních členů reprezentují středoškolští učitelé. Jednota je občanským sdružením a svou činnost řídí podle stanov a organizačních řádů. Organizace je strukturována dvojím způsobem, a to oblastně a odborně.

Centrum činnosti Jednoty českých matematiků fyziků se zakládá na práci aktivních členů v sekcích, pobočkách a komisích. Vrcholným orgánem tohoto občanského sdružení je sjezd, který je na programu jednou za každé čtyři roky. V období mezi sjezdy řídí činnost organizace výbor s výkonným orgánem. Výkonným orgánem je předsednictvo tohoto výboru. V neposlední řadě je tu také kontrolní komise, která vykonává dohled na činnost Jednoty a všech jejích orgánů. Následující obrázek zobrazuje organizační strukturu JČMF.

Obrázek 3: Organizační struktura JČMF

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

5.1 Sekce

Organizační struktura společnosti je rozdělena do několik složek. Jak už bylo zmíněno, vrcholným orgánem společnosti je sjezd, který se svolává jednou za čtyři roky. V mezisjezdovém období odpovídá za činnost Výbor JČMF. Tento výbor je složen z předsednictva výboru JČMF, z členů výboru JČMF, kontrolní komise a sekretariátu JČMF. Další složkou jsou sekce organizace.

Dvě vědecké sekce (Česká matematická společnost, Česká fyzikální společnost) a dvě pedagogické sekce (Společnost učitelů matematiky, Fyzikální pedagogická společnost) sdružují členy Jednoty podle jejich profesního zaměření. Členství v sekcích není povinné a současné členství v různých sekcích se připouští. Každá sekce má svého předsedu, místopředsedu, tajemníka, členy a samozřejmě kontrolní komisi.

5.2 Pobočky

Dalším orgánem organizace jsou pobočky. Ty jsou založeny v několika městech a zřizují vlastní činnost v regionu, například přednášky, semináře, besedy, kurzy apod. Každý člen Jednoty je zařazen do jedné z patnácti poboček podle svého bydliště nebo pracoviště. Pobočky jsou v Praze, Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Jihlavě, Karlových Varech, Liberci, Olomouci, Opavě, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Ústí nad Labem, Zlíně, středních Čechách, popř. Středočeském kraji. Pobočka v Praze dále rozděluje své členy do tří oddělení podle jejich profesních zaměření (Matematické oddělení, Fyzikální oddělení, Pedagogické oddělení). Nad činností poboček dozoruje kontrolní komise.

5.3 Odborné komise

V organizační struktuře společnosti jsou také odborné komise. Tyto komise a odborné instituce zajišťují či zajišťovaly charakteristické úkoly, jejichž povaha je patrná z jejich názvu. Byly ustanoveny jako Komise pro matematiku na vysokých školách technických, ekonomických a zemědělských, Komise pro fyziku na vysokých školách technických a zemědělských, a na lékařských fakultách, Komise pro terminologii ve fyzice, Komise pro vzdělávání učitelů matematiky a fyziky, Komise pro talentované žáky, Komise pro propagaci matematiky a fyziky, Komise pro historii matematiky a fyziky, Terminologická komise pro matematiku.[4]

5.4 Soutěže

V neposlední řadě jsou tu soutěže, které pořádá Jednota českých matematiků a fyziků. Mezi podstatnou činností organizace patří uspořádání vědomostních soutěží. Tyto soutěže by měli být pro studenty (soutěžící) všech úrovní a typů škol zábavné a přirozeně motivující ke studiu matematiky a fyziky. Spravedlivý a hladký průběh soutěží je kromě celostátních resp. ústředních výborů zajištěn také krajskými a místními výbory i mnoha jednotlivými pomocníky a asistenty.

5.5 Časopisy

Důležitou činností Jednoty je i vydávání odborných časopisů. Časopisy se často zaměřují na jednotlivé obory, jiné jsou pro odborníky, další jsou určené pro učitele či pro žáky. Všechny časopisy ale mají stejný cíl. Mají se podílet na zpřístupnění nových poznatků odborné i laické veřejnosti.

V následujícím seznamu jsou uvedeny časopisy, které Jednota přímo vydává nebo na jejichž přípravě a publikování se alespoň spolupodílí či dříve spolupodílela.

1. Pokroky matematiky, fyziky a astronomie
2. Rozhledy matematicko-fyzikální
3. Učitel Matematiky
4. Československý časopis pro fyziku
5. Matematika-fyzika-informatika
6. Školská fyzika

5.6 Členská základna JČMF

Stanovy Jednoty připouštějí individuální a kolektivní členství. V mimořádných případech lze udělit čestné členství. Mezi individuální členy se řadí domácí nebo zahraniční pracovník v matematice, fyzice či příbuzném oboru nebo i jiný zájemce o tyto obory. Přihlášky za individuálního člena je potřeba zaslat na adresu Jednoty. O tom, zda bude přihláška přijata, rozhoduje předsednictvo výboru Jednoty. V případě nekladného rozhodnutí lze do 30 dnů podat odvolání předsednictvu výboru.

U kolektivního členství je situace odlišná. Kolektivním členem jsou nebo se mohou stát organizace i jejich samostatné organizační složky. V přihlášce musí daná organizace uvést, za jakých podmínek a jakou formou plánuje s Jednotou spolupracovat. Rozhodnutí je stejné jako u individuálního členství. Na starost to má předsednictvo výboru Jednoty, které musí navíc schválit podmínky a formy účasti organizace na činnosti Jednoty.

Získat čestné členství může vynikající domácí či zahraniční pracovník, působící v matematice, fyzice nebo příbuzných oborech, který se mimořádně zasloužil o činnost Jednoty.

Každý z členů má samozřejmě svá práva a povinnosti. Individuální členové mají svá práva jasně vymezena ve stanovách Jednoty (např. právo být volen za delegáta sjezdu Jednoty a podílet se na jeho jednání, volit a být volen do orgánů Jednoty, být informován o pořádání akcí Jednoty a zúčastňovat se jich, atd.). Je povinen respektovat stanovy organizace, pravidelně platit členské příspěvky a plnit usnesení orgánů, kterými se stanoví úkoly členů. Kolektivní členové mají svá práva popsána ve smlouvě o jeho kolektivním členství a musí plnit povinnosti, uvedené v dohodnutých podmínkách o účasti organizace na práci Jednoty.

Členství zaniká z různých důvodů. U individuálních členů může být důvodem úmrtí člena, písemné prohlášení člena, že z Jednoty vystupuje, či zrušení členství. Členství zaniká také v důsledku nezaplacení členských příspěvků. Člen musí být upomenut a informován o zániku členství. Kolektivní členství končí zánikem organizace, písemným prohlášením organizace, že už nechce být součástí a kolektivním členem. Členství také zaniká, když kolektivní člen nedodrží podmínky účasti na práci Jednoty. O tomto zrušení rozhoduje předsednictvo výboru Jednoty.[4]

K 10. 2. 2015 je 2005 individuálních členů Jednoty.

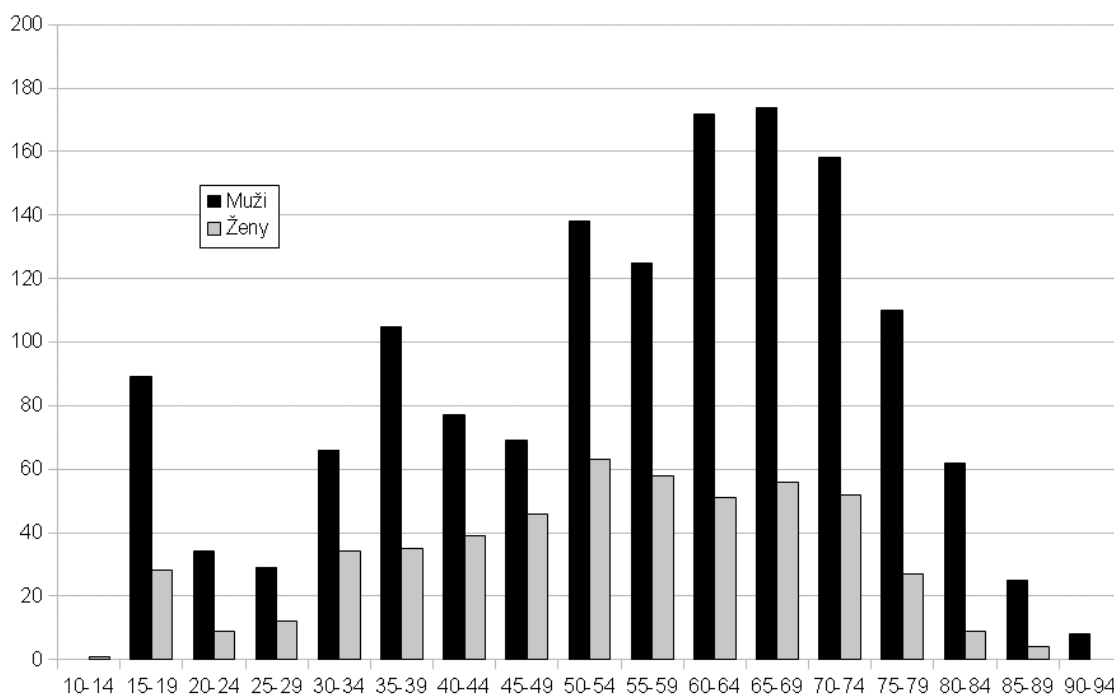
Počet kolektivních členů je 138, z toho je 7 vysokých škol, resp. jejich fakult či ústavů, jedna akademická instituce, 128 středních škol, jedna státní instituce (ČSÚ) a jedno občanské sdružení.[4]

Počty členů v sekcích:

Česká matematická společnost	458	Společnost učitelů matematiky	249
Česká fyzikální společnost	493	Fyzikální pedagogická společnost	160

Počty členů v pobočkách:

Praha	861	Hradec Králové	84	Ostrava	129
- matemat. odd.	312	Jihlava	35	Pardubice	71
- fyzikální odd.	402	Karlovy Vary	13	Plzeň	95
- pedagog. odd.	145	Liberec	59	střední Čechy	93
Brno	247	Olomouc	90	Ústí nad Labem	71
Č. Budějovice	73	Opava	29	Zlín	38

Obrázek 4: Histogram popisující počet členů JČMF podle věku

Zdroj: zpracováno dle [4]

V předchozím obrázku lze vidět graf, který zobrazuje počet členů Jednoty podle věku. Průměrný věk členů je 55 let. Lze si také všimnout, že v Jednotě je v každé věkové kategorii více mužů než žen.

6 HLAVNÍ AKTIVITY JČMF

Jednota si klade za cíl podporovat rozvoj matematiky a fyziky nad rámec akademických a průmyslových institucí a to zejména popularizací, péčí o talenty a vydáváním odborných stanovisek.

6.1 Činnost sekcí

V této kapitole popíšeme, jak se sekce Jednoty (Česká matematická společnost, Česká fyzikální společnost, Společnost učitelů matematiky, Fyzikální pedagogická společnost) účastnily na podporování cílů Jednoty. Naznačíme, jakým způsobem se sekce snažily naplňovat cíle organizace a ukážeme, jaké nejdůležitější přednášky, akce nebo konference organizovaly v období mezi lety 2010 a 2014.

6.1.1 Česká matematická společnost

Česká matematická společnost nepřestávala ve své tradiční činnosti. Podporovala a organizovala odborné akce, podílela se na pořádání vědeckých konferencí, také se snažila organizovat vědecké soutěže v matematice pro vysokoškoláky (SVOČ) a mladé vědecké pracovníky (Soutěž o cenu ČMS), dále se pak podílela na zastupování v mezinárodních matematických organizacích. Přenášela také důležité informace z domácích a zahraničních institucí i mezi členy ČMS navzájem a byla i u zajištění činnosti české redakční skupiny Zentralblattu (nejkomplexnější a nejdéle existující mezinárodní služba na světě, která poskytuje recenze a články o čisté a aplikované matematice - redaktoři jsou z Evropské matematické společnosti).

V březnu roku 2012 došlo k setkání předsedů matematických společností sdružených v Evropské matematické společnosti. Toto významné shledání ČMS organizovala. ČMS se zabývala i popularizací matematiky v širší veřejnosti, novinkou bylo zahájení úspěšné série přednášek pro veřejnost pod souhrnným názvem "Matematika a . . .".

Nejdůležitější akcí, co se týče života uvnitř sekce, bylo Valné shromáždění ČMS, které se konalo v rámci 11. konference českých matematiků dne 22. 11. 2010 v Praze. Valné shromáždění tak mohlo ocenit činnost odstupujícího výboru, ocenilo také vznik České digitální matematické knihovny, dále například schválilo změnu statutu soutěže o Cenu ČMS pro mladé matematiky a zadalo výboru ČMS usilovat o šíření matematiky a zvýšení její společenské reputace. Mimo to byl na tomto valném shromáždění zvolen nový výbor ČMS. V souvislosti s oslavami 150. výročí JČMF uspořádala ČMS ve dnech 31. 3. a 1. 4. 2012 ve

vile Lanna výroční setkání předsedů národních matematických společností, které jsou kolektivními členy EMS. Předsedkyně EMS prof. Marta Sanz-Solé se při této příležitosti osobně zúčastnila slavnostního shromáždění JČMF, uspořádaného k tomuto výročí dne 28. 3. 2012 ve velké aule Karolina a přednesla na něm krátký projev. Díky pozornosti, které tomuto zasedání věnovala média (mj. též vzhledem k přítomnosti několika vysokých státních představitelů) ČMS tak zajisté přispěla k propagaci JČMF a matematiky jako takové v širší veřejnosti.[4]

ČMS se v letech 2010-2014 také podílela na organizování těchto konferencí a vědeckých akcí:

1. Zimní škola abstraktní analýzy, sekce reálná a funkcionální analýza
2. Zimní škola abstraktní analýzy, sekce topologie a teorie množin
3. Zimní/letní škola ROBUST
4. Česko-slovenská konference Grafy
5. Letní škola algebry
6. Workshop Nonparametrics and Geometry
7. Novohradské statistické dny

6.1.2 Česká fyzikální společnost

Česká fyzikální společnost se spolupodílela na organizování národní a mezinárodní konference ve spolupráci s fyzikálními pracovišti. Mimo jiné sjednala mezinárodní styky českých fyziků, zejména členstvím v Evropské fyzikální společnosti (EPS) a ve spolupráci se zahraničními fyzikálními společnostmi.

ČFS se podílela na organizování níže uvedených konferencí a seminářů. Mimo akce oficiálně spolupřádané ČFS je zde zahrnuto i několik dalších událostí. Tyto akce považují odborné skupiny za svou aktivitu tvořenou členy na fyzikálních pracovištích.

Mezinárodní akce (s výjimkou česko-slovenských)

1. Mathematical Results in Quantum Physics, 6. – 10. 9. 2010, Hradec Králové
2. Československá konference o magnetismu CSMAG 2010, červenec 2010, Košice
3. 9th Prague Colloquium on f-electron systems, 31. 5. - 3. 6. 2010, Praha
4. 24th Symposium on Plasma Physics and Technology, 14. - 17. 6. 2010, Praha
5. Structural and ferroelectric phase transitions, 24. - 28. 5. 2010, Telč
6. Tříkrálové konference (konference mladých českých a slovenských fyziků pracujících u nás i v zahraničí) pořádané každoročně počátkem ledna střídavě na Slovensku a v Praze.

7. 9th-12th International Workshop and Summer School, každoročně v září v Kudowe Zdroji.

České a slovenské národní akce

1. Konference slovenských a českých fyziků, organizovaná Slovenskou fyzikální společností v Žilině, od 5. do 8. 9. 2011

2. 9. setkání matematických fyziků, Praha 9. 9. 2011

3. Panelová diskuze "Budoucnost naší a světové energetiky očima České fyzikální společnosti" uspořádaná v rámci Týdne vědy a techniky AV ČR, 6. 11. 2012

4. Přednášky P. Jenniho (CERN) a G. Guralnika (Brown University, USA), konané 25. 10. 2012 u příležitosti dvacetiletého působení ČMS v mezinárodní evropské laboratoři (CERN).[4]

6.1.3 Společnost učitelů matematiky

Mezi významné akce pořádané Společností učitelů matematiky (dále SUMA) patřilo konání vzdělávacích akcí pro učitele všech stupňů škol a samozřejmě také v organizování přednášek. V uplynulém období se uskutečnily následující celostátní akce:

1. Dva dny s didaktikou matematiky - akce se koná pravidelně každý rok v únoru ve spolupráci s Katedrou matematiky a didaktiky matematiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Součástí programu jsou kromě zvaných přednášek především prezentace osobních zkušeností učitelů s vyučováním matematiky. Ze semináře vychází pravidelně slovník.

2. Matematické vzdělávání v kontextu změn primární školy - mezinárodní konferenci pořádá každoročně ve spolupráci se SUMA Katedra matematiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Z akce, která se koná střídavě v Českých zemích a na Slovensku vychází pravidelně sborník příspěvků.

3. Letní škola s didaktikou (nejen) matematiky - akce se koná v srpnu v Uherské Hradišti, ve spolupráci se SUMA ji pořádá MŠ a ZŠ Čtyřlístek. Akce původně pořádaná jednou za dva roky se od roku 2009 koná každoročně. Je zaměřena především na problematiku návaznosti mezi 1. stupněm a 2. stupněm základní školy.

4. Celostátní setkání učitelů matematiky na středních školách - pro učitele matematiky na středních školách se pravidelně konaly celostátní konference vždy v září v Pardubicích. Střídavě byly určena učitelům středních odborných škol a gymnázií. V roce 2013 se poprvé konala tato konference pro učitele všech typů středních škol společně a mezi účastníky se to

setkalo s velmi příznivým ohlasem. Bylo proto rozhodnuto, že počínaje rokem 2014 bude tato konference organizována ve dvouletých intervalech.

5. Užití počítačů ve výuce matematiky - konference se koná jednou za dva roky v Českých Budějovicích. Ve spolupráci se SUMA ji pořádá Katedra matematiky Pedagogické fakulty JČU a českobudějovická pobočka JČMF. Z akce vychází pravidelně sborník.

Mimo tyto celostátní události pořádala SUMA i desítky dalších přednášek. "Matematika pro všechny", to byl název projektu, který probíhal v letech 2012-2014 a byl zaměřen na podporu žáků všech typů a stupňů škol. V tomto projektu byla SUMA rovněž zúčastněna. V rámci tohoto projektu bylo instruováno několik stovek učitelů a materiály projektu byly použity na desítkách škol na více než 3 000 žácích.[4]

6.1.4 Fyzikální pedagogická společnost

Fyzikální pedagogická společnost (dále jen FPS) spojuje nejen učitele fyziky základních a středních škol, ale také učitele vysokých škol. Těžiště činnosti FPS je zaměřena na vylepšení výuky fyziky na základních a středních školách. FPS organizuje odborné a metodické akce pro učitele fyziky na těchto školách a také se stará o nadané studenty ve fyzice.

V letech 2010-2013 mimo jiné proběhly tyto akce:

1. Celostátní soutěž diplomových a rigorózních prací z didaktiky fyziky (kde je FPS spolupořadatelem) proběhla již po páté pod garancí I. Volfa dne 22. 6. 2010 na Katedře fyziky a informatiky UHK v Hradci Králové. Do soutěže bylo přihlášeno 15 prací, byly rozděleny do dvou sekcí: práce z didaktiky fyziky a ostatní.

2. Konference Moderní trendy v přípravě učitelů fyziky se uskutečnila 14. - 16. 4. 2011 v Plzni v hotelu Angelo. Garantem za FPS byla J. Prokšová. Konference měla 75 účastníků, proběhlo 60 vystoupení. Z konference byl vydán sborník v elektronické podobě.

3. Mezinárodní workshop "PhysHOME" (Physics by Hands - On Minds - on Experiments) proběhl pod vedením L. Dvořáka v Praze 20. - 23. 6. 2012. Zúčastnilo se ho 17 zvaných účastníků z 8 zemí. Byl součástí oslav 60. výročí MFF UK a 150. výročí JČMF. Účastníci vyslovili přání, aby se workshop opakoval.

4. Konference Moderní trendy v přípravě učitelů fyziky 6 se konala dnech 24. - 26. 4. 2013 v Kašperských Horách. Konferenci pořádala FPE ZČU v Plzni. Konference měla 71

účastníků, z toho 2 zahraniční účastníci, 5 učitelů ZŠ, 12 učitelů SŠ. Celkem proběhlo 50 vystoupení, 2 workshopy a 1 exkurze.

Další aktivity FPS a jejich členů

Členové FPS se zúčastnili na přípravě, organizaci i na programu velké mezinárodní konference „The International Conference on Physics Education”. Tato konference proběhla od 5. do 9. 8. 2013 v Praze a nebyla přímo pořádaná Fyzikální pedagogickou společností. Pořadatelé byli komise C14 Mezinárodní Unie pro Čistou a Aplikovanou Fyziku, Evropská fyzikální společnost a MFF UK Praha. Na konferenci bylo přítomno 313 účastníků z 55 států, přednesli 8 zvaných přednášek, měli 171 příspěvků, vedli 15 workshopů a prezentovali 120 posterů. Byla zde řada mladších pracovníků a doktorandů v oblasti fyzikálního vzdělávání, pro kterou byla tato konference šance prezentovat své výsledky a navázat či prohloubit mezinárodní kontakty.[4]

6.2 Činnost poboček

V této kapitole se zaměřím na činnost vybraných poboček. Konkrétně jsem vybral hlavní pobočku v Praze, uvedu popis hlavních akcí pobočky se seznamem zajímavých přednášek a také činnost pražské pobočky při oslavách 150. výročí Jednoty. Druhá pobočka, kterou zmíním, je pobočka v Pardubicích. Tato pobočka je velice spojena právě s Univerzitou Pardubice. Činnost všech poboček je podrobně popsána ve sjezdovém sborníku JČMF.[4]

6.2.1 Pobočka v Praze

Pod vedením doc. A. Šolcové pokračovaly další ročníky semináře SEDMA (Seminář pro dějiny matematiky, informatiky a astronomie). Semináře se konají na Fakultě informačních technologií ČVUT jednou měsíčně v úterý od 17 hodin. Témata přednášek jsou pestrá. Spojují minulost a současnost matematiky, upozorňují na souvislosti mezi různými obory a na aplikace matematiky v jiných oblastech. Uvedu příklady některých přednášejících a témat jejich příspěvků:

- J. Zichová: Vědecká proctví T. N. Thieleho, dánského statistika a astronoma,
- Z. Šíma: Olomoucký orloj,
- L. Koudela: Rektifikace křivek ve vývoji analýzy,
- A. Šolcová: Matematika a astronomie, první počítače ve středověku,
- T. Kalvoda: Role matematiky v kvantové fyzice,
- L. Balková: Paul Erdős — muž, který miloval čísla,

- R. Pipek: Od genové exprese k neuronovým sítím,
- V. Novotný: Výpočet data Velikonoc a Codex gigas,
- K. Trlifajová: Nekonečno v matematice,
- T. Suk: Symetrie,

Členové Matematického oddělení přispěli k úspěšnému průběhu oslav 150. výročí založení JČMF. Členové Matematického oddělení se podíleli na organizačních přípravách a doprovodných akcích (např. raut, exkurze, koncert, seminář). Odpolední procházku Starým Městem pražským po stopách matematiků, fyziků a astronomů (Křišťan z Prachatic, Johann Šindel, Tycho Brahe, Johann Kepler, Jan Markus Marci, Josef Stepling, Franz J. Gerstner, Christian Doppler, Bernard Bolzano, František Josef Studnička) připravila A. Šolcová. Pod záštitou prof. Ing. Václava Havlíčka, CSc., rektora ČVUT, se v Betlémské kapli od 18 hod. konal slavnostní koncert. Hrál Komorní orchestr a členové Symfonického orchestru Gymnázia Jana Nerudy pod taktovkou Ladislava Ciglera, spoluúčinkoval dívčí komorní pěvecký soubor BUBUREZA, sbormistryně Miloslava Vítková. O uspořádání koncertu se významně zasloužil A. Wiždálek, hospodář Pražské pobočky.[4]

6.2.2 Pobočka v Pardubicích

Pardubická pobočka si 18. 4. 2012 také připomněla 150. výročí organizace. Na Gymnázium Dašická v Pardubicích uspořádali členové pobočky slavnostní setkání, téhož roku se uskutečnila také přednáška doc. Bečvářové nazvaná „150 let JČMF“.

Běžná činnost pobočky zčásti také probíhala na Univerzitě Pardubice. S výjimkou zkouškového období a letních prázdnin, se každý měsíc konaly přednášky o matematice, fyzice a příbuzných oborech. Na tyto přednášky byly zvány významné osobnosti z celé republiky. Pro pobočku bylo cílem poskytnout zúčastněným posluchačům dostatečně velkou škálu zajímavých témat a nabízet také informace a možnost reagovat na aktuální dění. To je důvod, proč byla na jaře roku 2011 mimořádně zařazena přednáška o následcích havárie v jaderné elektrárně Fukušima. Nutno říci, že o tyto přednášky byl značný zájem a účastnilo se jich velké množství posluchačů.

Pobočka se podílela na pořádání celostátních setkání učitelů matematiky. V roce 2010 se konala Celostátní konference učitelů matematiky na gymnáziích, o rok později to byla Celostátní konference učitelů matematiky na SOŠ a v roce 2013 to bylo Celostátní setkání učitelů matematiky všech typů SŠ v roce 2013.

Svoji činnost pobočka rozvíjí a začala organizovat novou událost, kterým byl Pardubický didaktický seminář. Tyto semináře jsou určeny pro učitele matematiky na základních a středních školách. V tomto období se uskutečnilo pět seminářů, pořádaných střídavě na ZŠ Josefa Ressla a na Gymnáziu Dašická. Ve spolupráci s Univerzitou Pardubice proběhl jednorázový seminář nazvaný „Od elementárních částic k pevným látkám”. Tato akce byla organizována v rámci projektu IPN Podpora technických a přírodovědných oborů MŠMT.

Mimo tyto akce probíhalo každý rok regionální kolo Matematické soutěže pro žáky SOŠ a SOU. Soutěže pobočka spolupřádala se Střední školou automobilní v Ústí nad Orlicí a je zde každoročně zúčastněno více než 250 žáků ze všech typů středních odborných škol a učilišť. Členové pobočky se také aktivně podíleli na uskutečnění projektu OPVK matematika pro všechny, na pořádání Matematické olympiády a také řídili vzdělávací akce pro učitele základních škol.[4]

7 ÚPRAVY STANOV VYPLÝVAJÍCÍ S PŘIJETÍ NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

V souvislosti s účinností nového občanského zákoníku zák. č. 89/2012 Sb. (dále jen NOZ) se v souladu se zněním tohoto zákona vyvstala potřeba upravit text Stanov Jednoty českých matematiků a fyziků. Změny plynoucí z přijetí NOZ pro občanská sdružení byly obecně popsány v části 2.4.1. Nyní si ukážeme konkrétní zásadní změny, které Jednota českých matematiků a fyziků musela provést.

Základní změna musí nastat již v samotném názvu organizace. Podle §216 NOZ se za celý název Jednoty musí přidat zkratka „z. s.” (zapsaný spolek) nebo slovo „spolek”. V této věci lze požádat o výjimku, zejména jde-li o historický název. JČMF o tuto výjimku požádala s ohledem na svou dlouhou historii a výjimka byla povolena.

V základním ustanovení v článku 1 se za větu: „Jednota Českých matematiků a fyziků sdružuje vědecké, pedagogické a odborné pracovníky v matematice, fyzice a příbuzných oborech”, vkládá další znění: „a další zájemce o tyto obory. Jako kolektivní členy pak organizace, mající vztah k těmto oborům a zájem o členství.” Díky tomuto vloženému znění se otevírá členství i pro nespecialisty (studenti, bývalí vědečtí a pedagogičtí pracovníci, někdo i ze širší veřejnosti).

V části věnované poslání Jednoty se moc změn neprovádělo. Asi nejdůležitější změnou v tomto směru bylo, že se v článku 5 v odst. i) původní znění: „může vykonávat i jinou podnikatelskou činnost” zrušilo a nahradilo ho znění z NOZ §217 odst. 2: „může vyvíjet i vedlejší hospodářskou činnost, je-li zisk užit pro rozvoj matematiky a fyziky, jejich popularizaci nebo rozvoj samotné Jednoty”. V této době však žádnou vedlejší hospodářskou činnost neprovozuje, ale to neznamená, že takovou možnost do budoucna vylučuje.

V textu pojednávajícím o členství v Jednotě došlo pouze k formálním změnám, jako jsou jiné písmena v odstavcích apod. Základní text z článku 6 zůstal stejný a to, že členství v Jednotě je individuální a kolektivní a že členství může být také čestné. Individuálním členem může být domácí nebo zahraniční pracovník v matematice, fyzice nebo i v jiném příbuzném oboru. Kolektivním členem může být organizace i její samostatné organizační složky. Byl zde dodatek, že tyto složky musejí mít právní subjektivitu. Tento požadavek byl ale odstraněn, protože fakulty univerzit, které jsou nebo mohou být kolektivními členy, nemají tuto subjektivitu. Podle §232 je-li členem právnická osoba, zastupuje ji statutární orgán, neurčí-li si právnická osoba někoho jiného. Pravidla pro podání přihlášky či rozhodnutí

o přijetí zůstávají stejné jako doposud. Z práv členů se vyjmulo tvrzení, že člen může být předsedou odborné komise nebo jejím členem. Tento bod se zrušil, protože člen jednoduše nemůže požadovat, aby byl předsedou nějaké komise.

Pokud jde o předsedu Jednoty a o její zastupování, tak jako statutární orgán byl zvolen její předseda. Jednota tak učinila z praktických důvodů. Podle §244 by mohla mít Jednota i kolektivní statutární orgán, ale rozhodla se zůstat u jedné osoby. V případě, že by předseda nemohl po dobu 3 měsíců plně vykonávat svou funkci, předsednictvo výboru Jednoty zmocní některého z místopředsedů.[7]

8 HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ JČMF

V této kapitole se zaměřím na hospodaření, financování a strukturu příjmů Jednoty. Více se zaměřím na období mezi lety 2010 až 2013. Hned na začátku si na obrázku ukážeme, jaký byl rozdíl mezi příjmy a výdaji právě v tomto období.

Tabulka 2: Přehled příjmů a výdajů JČMF v letech 2010 až 2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Příjmy Kč	2 166 982	3 347 588	3 239 374	4 009 727
Výdaje Kč	2 397 232	2 966 148	3 126 640	3 470 876
Hospodářský výsledek Kč	-230 250	381 440	112 734	538 851

Zdroj: zpracováno dle[4]

Z tabulky je patrné, že rok 2010 byl posledním z několika let, kdy Jednota hospodařila v lehkém deficitu. Jednota tak učinila důležité kroky, které vedly ke zlepšení hospodářské situace. Zaprvé poměrně výrazně zvýšila členské příspěvky, které se předtím dlouho neměnily. Členské příspěvky, které se do té doby rovnaly dvěma stům českých korun, se zvýšily o 150,- Kč na konečných 350,- Kč. Toto zvýšení mělo dva důvody. Jednak tak Jednota učinila z důvodů inflace a za druhé to byla snaha snížit závislost na proměnlivých podílech z výnosů nakladatelství Prometheus. Za zlepšením hospodářského výsledku zejména v roce 2011 stálo také to, že se zavedla možnost předplatit si členské příspěvky na několik let dopředu.

Rok 2010 byl pro Jednotu klíčovým, lépe řečeno pro hospodaření a zdroje financování. Do toho roku jsou do struktury příjmů započítávány pouze příspěvky individuálních členů. Od roku 2010 se Jednota začala orientovat také na příspěvky kolektivní. Přibyli první kolektivní členové. Jak se projeví příspěvky kolektivních členů, je vidět v následující tabulce.

Tabulka 3: Členské příspěvky od roku 2008 do 2014

Rok	Příspěvek individuálních členů (v Kč)	Příspěvek kolektivních členů (v Kč)
2008	369 613,-	0,-
2009	362 476,-	0,-
2010	359 779,-	100 000,-
2011	939 739,-	60 800,-
2012	827 237,-	60 850,-
2013	717 237,-	135 550,-
2014	732 255,-	139 850,-

Zdroj: Interní zdroj organizace

Na této tabulce vidíme příspěvky od individuálních a od kolektivních členů Jednoty. Nutno říci, že údaje nezahrnují příspěvky sekcí, které mají vlastní příspěvky.

Nejen zavedením kolektivního členství, ale také díky opětovně většímu podílu na hospodářském výsledku nakladatelství Prometheus, se zlepšila situace v hospodaření v organizaci. Mezi lety 2012 a 2013 také vzrostla dotace od Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Tyto dotace byly používány na organizování národních a mezinárodních soutěží v matematice a fyzice. V roce 2011 vzrostla dotace z 1,4 milionu Kč na 1,9 milionu Kč. Díky tomuto zvýšení se snížil podíl vlastních prostředků, které na uskutečnění soutěží věnovala Jednota českých matematiků a fyziků. V hospodářském výsledku, který je zobrazen v tabulce č. 2, jsou také zahrnuty ostatní zdroje financování. Například Jednota byla dotovaná částkou zhruba 270 tisíc Kč od Akademie věd ČR ročně na projekty JČMF v rámci Rady vědeckých společností. Organizaci studentských soutěží i některé další aktivity Jednoty podporovaly sponzorskými dary i další organizace, např. společnost ČEZ a.s. či Nadace Karla Janečka. V tabulce č. 3 není uvedena dotace z Evropského sociálního fondu z roku 2012-2013, která činila 6 482 425,- Kč. Dotace byla směřovaná na projekt „Matematika pro všechny“.[4]

Jednota také začala více používat elektronickou poštu. Rozesílané předpisy příspěvků jsou z 80% doporučeny elektronicky, na rozdíl od předešlých období kdy byly posílány běžnou poštou. Díky tomuto kroku se snížily náklady a velká pracnost rozesílání předpisů. V roce 2010 se spustil nový web Jednoty na adrese: <http://jcmf.cz> a v polovině roku 2011 investovala Jednota 50 tisíc Kč na naprogramování systému členské evidence, který byl zřízen na zakázku. Díky tomuto systému můžou vedoucí představitelé všech poboček a sekcí mít rychle přístupný a aktuální přehled o svých členech. V tomto období Jednota také nakoupila věci

potřebné k běžnému chodu organizace. Jedna z důležitých věcí byl nákup nové, modernější laserové tiskárny, včetně kopírky a barevného skeneru. Výdaj na tiskárnu byl 9 tisíc Kč. Při rekonstrukci sekretariátu byl též zakoupen nový nábytek v hodnotě 5 tisíc Kč.

8.1 Individuální a kolektivní členské příspěvky

Nejdůležitější věc pro předsednictvo výboru JČMF byla orientace na nábor nových kolektivních členů. Na začátku funkčního období byla dohodnuta smlouva s Matematickým ústavem AV ČR právě o kolektivním členství. Obě strany se dohodly, že i nadále bude MÚ bezplatně pronajímat tři kanceláře pro potřeby Jednoty a bude podle svých možností podporovat JČMF a bude nápomocen v její činnosti.

V listopadu 2010, na své druhé schůzi, výbor Jednoty rozhodl o zvýšení individuálních členských příspěvků. Toto zvýšení bylo o 150 Kč (z 200 Kč na 350 Kč). Výbor také rozhodl o tom, že členské příspěvky lze předplatit na delší období a to na 3, 5 nebo dokonce i 10 let dopředu, přičemž bude v těchto případech uplatněna sleva 3%, 5%, resp. 10%. Důvodem byla snaha vyhnout se pozdnímu placení právě těchto příspěvků. Též je možné platit i vyšší příspěvky - při roční platbě přesahující 600 Kč má každý člen nárok na bezplatné roční prémiové předplatné časopisu PMFA.

Na začátku roku 2011 Jednota zaznamenala velké množství ukončených členství. Patrně to bylo právě v důsledku toho, že došlo ke zvýšení členských příspěvků. Přesto je počet individuálních členů víceméně ustálený mezi 2000 a 2050. Případný úbytek členů je každoročně vyrovnáván novými žádostmi o členství.

V třetím čtvrtletí roku 2010 začaly přípravy pro nábor středních škol. Nejdříve bylo rozhodnuto, že kolektivní členství bude nabídnuto gymnáziím. Proto bylo na jaře roku 2011 osloveno přes 300 gymnázií a z tohoto množství jich 106 nabídku přijalo. Stejně byly osloveny střední průmyslové školy a obchodní akademie v roce 2013. V rámci svého příspěvku obdrželi tito kolektivní členové předplatné časopisu PMFA. Navíc učitelé z těchto škol mají na událostech konaných Jednotou nárok na stejné výhody, jako mají individuální členové organizace. Každá střední škola, která je kolektivním členem, má svého zástupce, přes kterého je informována o veškerých činnostech JČMF.[4]

Na své čtvrté schůzi v prosinci 2011 rozhodl výbor JČMF o uplatnění nové úrovně bezplatného prémiového členství. Studentům, kteří se umístí alespoň na prvních pěti příčkách v krajských kolech matematické nebo fyzikální olympiády, je právě toto bezplatné dvouleté členství poskytováno. Důvod je zřejmý, Jednota chce do svých řad získat nové mladé talenty.

O členských příspěvcích jsem se již zmínil v teoretické části, v kapitole o samofinancování. Popsal jsem členské poplatky a ostatní způsoby získávání finančních prostředků. V předcházející kapitole je uvedeno, jak to funguje v konkrétní nestátní neziskové organizaci, jak se členské poplatky mění a jaký to má vliv na členy organizace.

8.2 Spolupráce ČEZ-JČMF

Spolupráce mezi skupinou ČEZ a Jednotou českých matematiků a fyziků vznikla v roce 2010, kdy obě organizace uzavřely dlouhodobou smlouvu, která nastartovala partnerství v oblasti přípravy a pořádání matematických a fyzikálních olympiád. Cílem této dohody a tohoto partnerství je zvýšení zájmu studentů o matematiku a fyziku. Není tak divu, že se na 5 let stala skupina ČEZ generálním partnerem obou soutěží. Skupina ČEZ věděla, že matematické a fyzikální soutěže mají u nás velkou tradici, ale uvědomovala si, že do současnosti je nikdo dlouhodoběji nepodporoval. To se rozhodla změnit a díky partnerství s Jednotou českých matematiků a fyziků se jí to podařilo uskutečnit. Podpora a spolupráce je založena na každoroční finanční podpoře.[4]

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat činnost a hospodaření vybrané nestátní neziskové organizace v podmínkách současné právní úpravy. Pro tuto práci jsem si zvolil profesní organizaci Jednotu českých matematiků a fyziků. Na tomto příkladu jsem se pokusil představit změny pro nestátní neziskové organizace poté, co byl přijat a uveden v platnost Nový občanský zákoník.

V první části práce jsem popsal jednoduché členění národního hospodářství se zaměřením na neziskový sektor. Dále jsem se zabýval jen neziskovým sektorem, jeho vznikem, vývojem a historií u nás. V dalších kapitolách jsem se zaměřil na neziskové organizace. Konkrétně na občanské sdružení z obecného hlediska. Část o občanském sdružení jsem již zpracoval v podmínkách současné právní úpravy. Poslední kapitola první části obsahovala informace o financování nestátních neziskových organizací. Nechyběla obecná charakteristika a druhy financování.

V druhé části práce jsem zaměřil na již zmíněnou Jednotu českých matematiků a fyziků. Nejdříve jsem popsal význam, poslání a historii organizace. Historická data jsem se pokusil spojit s historií neziskového sektoru, kterou jsem popsal v první části. Dále jsem se zabýval organizační strukturou a hlavními činnostmi společnosti. V další kapitole jsem se věnoval změnám, nejen ve stanovách organizace, které byly nutné podstoupit kvůli přijetí Nového občanského zákoníku. Poslední kapitola poskytovala údaje o hospodaření a financování organizace. Zvláště jsem se věnoval členským příspěvkům.

Na závěr je nutno zmínit, že současné vedení Jednoty českých matematiků a fyziků nastolilo kurs, který se dá považovat za rozumný. Nejen tím, že zvýšilo členské příspěvky, ale také důležitým rozhodnutím o zavedení kolektivního členství. Toto rozhodnutí vedlo ke stabilizaci příjmů Jednoty. Nicméně důležité pro organizaci je, aby se stále aktivně snažila hledat nové zdroje příjmů, jako jsou projekty, sponzorské dary apod. Jednota nadále musí pokračovat ve snaze získávat nové členy. Zejména vyhledávat příslušníky nové nastupující generace, aby nedocházelo ke snižování počtu členů. Samozřejmě určité kroky v tomto směru Jednota činí. Například nabízí členství osvobozené od členských příspěvků pro úspěšné účastníky soutěží. Proto se musí Jednota zaměřit na větší propagaci své činnosti na středních školách a na organizování akcí pro studenty.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BOUKAL, P. a VÁVROVÁ, H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007, 89 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
- [2] BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.
- [3] DUBEN, R. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. Praha: Codex, 1996, 373 s. ISBN 80-85963-19-1.
- [4] FIALA, J. *Sjezdový sborník 2014*. Praha: Jednota českých matematiků a fyziků, 2014, 89 s. ISBN 978-80-7015-018-4.
- [5] HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000, 213 s. ISBN 80-902752-3-0.
- [6] Jednota českých matematiků a fyziků. *Historie Jednoty českých matematiků a fyziků* [online]. [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: <http://www.jcmf.cz/?q=cz/node/4>
- [7] Jednota českých matematiků a fyziků. *Jednota českých matematiků a fyziků* [online]. [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: <http://www.jcmf.cz/?q=cz>
- [8] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace*. Olomouc: ANAG, 2011, 254 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
- [9] *Nový občanský zákoník 2014: rejstřík : redakční uzávěrka 26.3.2012*. Ostrava: Sagit, 2012, 320 s. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8.
- [10] REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2007, 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [11] REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
- [12] SALAMON, L. M. a ANHEIER, K. H. *Nástup neziskového sektoru: (mezinárodní srovnání)*. Praha: Agnes, 1999, 59 s. ISBN 8090263313.
- [13] TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. Praha: Professional Publishing, 2008, 185 s. ISBN 978-80-86946-79-5.